

Мартинчук І.І.

Донецький національний університет імені Василя Стуса

МОЛОДІЖНА ОРГАНІЗАЦІЯ «ПЛАСТ – НАЦІОНАЛЬНА СКАУТСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНИ» В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Стаття присвячена аналізу стратегічних напрямків діяльності молодіжних волонтерських організацій у новітній період історії України. Особлива увага приділяється скаутингу, ролі найстарішої Національної скаутської організації України Пласт у розбудові громадянського суспільства. У статті визначені головні напрямки волонтерської діяльності, виклики, з якими стикаються регіональні осередки пластунів в умовах російсько-української війни. Розглянуто ціннісні пріоритети, особистісні компетенції, що прищеплюються молоді, їхній вплив на процес національного виховання молодого покоління.

Узагальнюючи специфіку волонтерської діяльності з початком повномасштабної війни в Україні, з'ясовано, що пріоритетними напрямками пластових осередків є особистісно зорієнтована робота з дітьми і юнацтвом та підтримка Збройних Сил України. Пластуни організовують заняття для дітей-переселенців, збирають кошти на всеукраїнські проєкти, проводять благодійні табори для дітей та учасників бойових дій, підтримують осередки, які знаходяться у прифронтових територіях чи переміщені з окупованих територій, що робить їх важливими учасниками суспільного життя. Також серед напрямків волонтерської діяльності – гуманітарна допомога цивільному населенню; допомога у відновленні психічного стану людей, які постраждали від війни (психологічна допомога); боротьба з дезінформацією; організація культурно-освітніх, спортивних заходів, лекцій та тренінгів; взаємодія з іншими волонтерськими організаціями та фондами для ефективнішої допомоги. З'ясовані шляхи фінансування волонтерських ініціатив і проєктів Пласту. Фінансова політика організації є відкритою. Основні джерела фінансування Пласту походять від пожертв благодійників, членських внесків. Хоча закон про державну підтримку Пласту не передбачає прямого бюджетного фінансування, він дозволяє спрямовувати 20% коштів від реалізованих проєктів з державного або місцевих бюджетів на адміністративні витрати Пласту.

У статті робиться висновок про посилення під час війни національно-патріотичного виховання дітей різних вікових груп, послідовну підтримку молодіжним волонтерським рухом суспільних ініціатив, гуманітарну допомогу, національно-патріотичну, спортивно-оздоровчу роботу з молоддю, з метою формування активної громадянської позиції та наближення перемоги України.

Ключові слова: НСОУ Пласт, пластуни, скаутинг, волонтерство, молодіжний волонтерський рух, учнівська молодь.

Постановка проблеми. Для сучасної України як ніколи є актуальною проблема залучення молодого покоління до загальнолюдських цінностей, формування рис громадянськості, відповідальності перед суспільством і державою. Волонтерство є невід'ємною складовою розвитку громадянського суспільства, воно охоплює різні сфери життя українського суспільства. З початку повномасштабної російсько-української війни волонтерські організації надають різнобічну підтримку

військовим, та продовжують створювати можливості для волонтерського руху.

Насьогодні саме волонтерська діяльність бачиться ключовим фактором зв'язку з реальними суспільними проблемами, прагненням молоді набути нового досвіду та можливість змінювати країну на краще. Важливо створювати можливості для їхньої активної участі, мотивувати їх через визнання досягнень, формування командного духу та навчання, а також надати інформаційну

підтримку через спеціалізовані платформи та центри соціальних служб для молоді.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Узагальнення питань волонтерського руху, його впливу на формування громадянського суспільства в Україні, практичні аспекти волонтерства в умовах війни здійснюють переважно сучасні дослідники.

Волонтерській діяльності молоді присвячені наукові праці Л. Полівко, А. Марчук, В. Лободи, І. Найди, Д. Нагорної, А. Трохименко, Ю. Манелюк та ін. Дослідники розкривають загальний стан волонтерства серед молоді, особлива увага приділяється вивченню напрямків соціальної (волонтерської) роботи молоді в умовах військових конфліктів. Висвітленню історії становлення скаутського руху в Україні присвячені наукові розвідки О. Субтельного [6], О. Гаврилової, О. Фуштей, Хр. Романишин [3]. У дисертаційному дослідженні Ю. Черпака [12] детально аналізується перші кроки організації громадсько-педагогічного руху в українських землях, надаються відомості про організаторів пластових гуртків.

Фактично поза увагою науковців залишається висвітлення діяльності релігійних благодійних організацій, скаутських, пластових округів, станиць та гуртків. Проте швидкі суспільні зрушення, суперечлива динаміка російсько-української війни вимагають посилення громадянського виховання в закладах освіти. Акцент зроблено на вивченні напрямків і форм волонтерства, яка апробована у діяльності скаутського руху, пластових центральних і регіональних осередків протягом 2014–2025 років.

Джерельну базу дослідження становлять матеріали інтернет-ресурсів, а саме офіційних сайтів «Волонтерська платформа [1], Всеукраїнська молодіжна громадська організація «Національна Організація Скаутів України» [2], НСОУ ПЛАСТ [5], річні і квартальні звіти Пласту за 2014–2025 роки [4].

Метою дослідження є визначення змісту соціального потенціалу волонтерської діяльності, окреслення форм і методів її проведення Всеукраїнською молодіжною громадською організацією «Національна Організація Скаутів України» в умовах російсько-української війни. Наголос у дослідженні робиться на окресленні пріоритетів волонтерської діяльності осередків НСОУ Пласт як прояву громадянської та особистої позиції.

В дослідженні використовуються комплексний і системний підходи, які базуються на принципах історизму, об'єктивності, науковості, що

передбачає розгляд обраної теми. Використані емпіричний, історико-генетичний, порівняльний, метод системного аналізу. Використання емпіричного методу дозволило окреслити напрями молодіжної політики на основі вивчення продуктів їхньої діяльності, експертних думок. Використання історико-генетичного методу дозволило авторці розкрити традиційні підходи й новачії стратегії у роботі з різними віковими групами населення України, передусім учнівською молоддю, концепції і форми молодіжної роботи.

Виклад основного матеріалу. Діяльність волонтерів під час війни в Україні є різнобічною та критично важливою, охоплюючи допомогу армії (закупівля амуніції, техніки, дронів), гуманітарну допомогу постраждалим (збір та доставка продуктів, одягу, ліків), медичну та психологічну підтримку, логістичні операції, а також інформаційну та соціальну допомогу населенню. Волонтерство набуло загальнодержавного масштабу, перетворившись на візитівку країни та перейшовши від стихійної до структурованої, інституціоналізованої форми діяльності.

Найповніше інформація про кількісний склад волонтерських організацій в різних регіонах України, їхні ініціативи, проєктні пропозиції представлені на платформі «Волонтерство в Україні», що працює з 2020 року [1]. За даними «Волонтерської платформи» на 29 вересня 2025 року в Україні зафіксовано 1304 (проти 1274 від 25 серпня) волонтерських служб і центрів. Отож їхня кількість постійно збільшується, збільшується й перелік проєктів та ініціатив. За період діяльності ресурсом скористалось 1 016 258 людей, 112 735 волонтерів зареєструвались на інвестиційні можливості.

Платформа є суттєвим напрямком діяльності Української Волонтерської Служби та створена спільно з Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) за підтримки Міністерства молоді та спорту. «Волонтерська платформа» позиціонує себе як екосистема, що складається з Волонтерської платформи онлайн-порталу, який збирає можливості волонтерства з усієї України; Чат-боту для організацій – місця, де можна отримати консультацію; Мережі локальних каналів, що складається з окремих каналів різних міст України. Завдяки ресурсу можна отримати інформацію про громадські та благодійні організації у певному регіоні; отримати настанови щодо умов волонтерства; дізнатись про різні сфери волонтерської допомоги й подати заявку на проєкти, які зацікавили. Платформа створена для координації роботи організацій, де кожного дня

публікуються волонтерські, освітні, культурні та інші можливості.

Молодіжні організації відіграють важливу роль у волонтерській роботі під час війни, надаючи допомогу як військовим, так і цивільному населенню. Їхня діяльність охоплює широкий спектр напрямків, включаючи збір та передачу гуманітарної допомоги, підтримку військових, допомогу постраждалим від війни, а також психологічну та соціальну підтримку.

Найбільш потужною й активною складовою молодіжного волонтерського руху є Всеукраїнська молодіжна громадська організація «Національна Організація Скаутів України» (ВМГО «НОСУ»), яка офіційно розпочала свою роботу за державної підтримки після видання Президентом України Віктором Ющенко Указу №279/2008 «Про заходи щодо сприяння розвитку пластового (скаутського) руху в Україні» від 28 березня 2008 року [9], який передбачав державне фінансування та підтримку заходів для розвитку українського скаутського руху «Пласт».

НОСУ утворили у 2007 році три найбільші скаутські організації України: Пласт, СПОК та СІЧ. У 2008 році організація стала повноправним членом Всесвітньої організації скаутського руху (ВОСР). Головною місією організація проголошує сприяння всебічному патріотичному самовихованню української молоді на засадах християнської моралі, формуючи свідомих громадян та провідників суспільства.

На думку дослідників, історія українського скаутингу бере свій початок у 1909 році. У Бахмутському повіті Катеринославської губернії Російської імперії (нині – Донецька область) гімназист, а згодом військовий і пластовий діяч, лікар, доктор медицини Антоній (Антін) Іванович Гончарів-Гончаренко створив першу бойскаутську дружину (роту). Протягом нетривалого часу його товариші-скауту організували аналогічні підрозділи на Катеринославщині та Харківщині – у Луганську, Ізюмі, Харкові, Слов'янську. Тож його можна вважати першим скаутом Східної Європи [6, с. 7–9].

Український скаутинг активно розвивався в царській Росії, поруч із російським скаутським рухом «юных разведчиков» та польських харцерів. Перший офіційний осередок на Півдні створив також Антін Гончарів-Гончаренко в Ізмаїлі (Одеська область) у 1916 році.

Ю. Черпак у дисертаційному дослідженні наголошує на тому, що влада Російської імперії намагалася перетворити новий рух на милітаризовану юнацьку структуру, тому й підтримала

його. Попри свій проросійський мілітарний характер, ця організація згуртувала доволі строкату групу молоді, об'єднавши гімназистів, реалістів і молодших дітей робітників для спільних тренувань, що безперечно тлумачимо як позитивний факт у поширенні тілесного й духовного розвитку юнацтва та поширенні соціальної солідарності [12, с. 168].

На сайті Пласту надаються історичні відомості заснування скаутського руху в Україні. Перший скаутський гурток, заснований Олександром Анохіним (уродженець м. Дружківка Донецької області) діяв у Києві у 1911–1914 роках. А перша національна скаутська організація – «Пласт» – створена у Львові восени 1911 року. Її очолив студент політехніки Іван Чмола. 12 квітня 1912 року 40 членів пластового гуртка Академічної гімназії у Львові склали першу присягу українських скаутів, і ця дата вважається Днем народження українського скаутського руху – «Пласту» [6, с. 1–4].

Заснування Федерації скаутів Європи в Україні (ФЄСУ. 2003) ініціювали найбільші на той час всеукраїнські організації, які працювали в межах Скаутського руху: всеукраїнська молодіжна громадська організація «СПОК», всеукраїнська молодіжна громадська організація «ПЛАСТ – Національна Скаутська Організація України», Асоціація Скаутів України, всеукраїнська дитяча громадська організація «Дитячо-юнацьке товариство «СІЧ».

Основною метою створення Національної Організації Скаутів України було об'єднання зусиль молодих людей задля побудови сильного Скаутського руху в Україні, а також представлення України на міжнародному рівні [2].

З самого початку скаутські організації України працюють в тісній співпраці з ПЦУ. В роботі з дітьми беруть активну участь священнослужителі з різних парафій. Впродовж року православні скауту проводять багато заходів: і локальних, і всеукраїнських, і міжнародних, серед них щорічні табори (літній лісовий наметовий табір «Літні зорі», осінній морський табір «Скелі біля моря» і зимовий табір «Зимова казка»). Два рази на рік діти здають іспити на скаутські розряди, впродовж року атестуються на скаутські спеціалізації, а майбутні лідери готуються до лідерської атестації, яка відбувається раз на два роки. Інструктори та лідери проводять заняття з ТПТ (техніки пішохідного туризму), скелелазіння, виживання, розвідки, медицини, зв'язку, вузлів, вогнищ, орієнтування, водного туризму, спелеології, краєзнавства, образотворчого мистецтва, флористики, хореографії, театру, різьблення, боротьби, фехтування,

піонерингу, кухарства, музики, журналістики, рятувальних робіт та інших [2].

З початком повномасштабної війни скаутські організації активізували волонтерську діяльність. Національна Організація Скаутів України активно працює над постачанням гуманітарної допомоги людям, постраждалим від війни. Скаутські осередки протягом перших сьомі місяців повномасштабної війни в Україні вони допомогли близько 12610 українцям, адресно та з допомогою волонтерських організацій. Понад 1200000 гривень використано на гуманітарну допомогу [2].

Молодіжна організація «Пласт – Національна скаутська організація України» є найпотужнішою складовою скаутського руху. Організація була створена восени 1911 року як українська альтернатива світовому скаутському руху, що заснував Роберт Бейден-Пауелл невдовзі після заснування скаутського руху у 1907 році. Перші пластові сходи відбулися 12 квітня 1912 року у Львові, коли юнаки гуртка «Круки» склали першу Пластову присягу.

Слово «пласт» було використано як аналог англійського слова «скаутинг» (англ. scouting – розвідка) [10].

Для позначення регіональних осередків використовується поняття «станіція». Діяльність кожної станіції підпорядковується «Положенню про станіцію» як відокремлений підрозділ молодіжної організації «Пласт – національна скаутська організація України» (2023 р.) визначає порядок організації та функціонування Станіції, як відокремленого підрозділу, який провадить свою діяльність у межах села, селища, міста, територіальної громади, міста зі спеціальним статусом [8].

Станом на 2014 рік в Україні діяли 116 осередків Пласту, 6059 пластунів, 470 виховників, проведено протягом року 162 табори. Серед найпотужніших соціальних проєктів були: «Всеукраїнський марафон «Тиждень здачі крові», «Голодна ніч» в музеях політичних в'язнів акція вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932–33 років), «Надійний тил від пластунів» (благодійна акція збору подарунків для бійців АТО), проєкт «Листи на фронт» для школярів міста Львова. Наймасштабніший соціальний проєкт 2014 року (почався у 2013 році), до якого долучились сотні пластунів – Євромайдан. Створено дві пластові ініціативи: Фонд підтримки пластунів-військовиків, Фонд допомоги сім'ям і дітям загиблих та поранених військових на Сході – «Пластова Ініціатива». В цілому у 2014 року було створено

понад 30 волонтерських ініціатив по допомозі фронту [4].

З 2015 року кількість пластунів в Україні збільшується (2015 – 6059; 2017 – 7503; 2019 – 9291; 2022 – 9728; 2023 – 10083; 2024 – 9852 (дані станом на 1 жовтня 2024 року і не включають дітей, які виїхали за кордон)) [4]. Переважна більшість соціальних проєктів були спрямовані на допомогу дітям з прифронтових територій Донеччини і Луганщини, дітей учасників АТО, дітям-сиротам; підтримка воїнів на сході України; формуванню здорового способу життя та профілактиці негативних явищ у молодіжному середовищі; підтримці молодіжного руху, національно-патріотичне та духовне виховання молоді та ін. Наступні роки до початку повномасштабної війни ці соціальні проєкти залишались пріоритетними.

Найбільш потужною та активною згідно звітам організації вважаємо Молодіжну організацію «Станіція Львів Пласту – НСОУ», яка позиціонує себе як найбільший пластовий осередок у світі і найпотужніша молодіжна організація у Львові, яка об'єднує понад 2500 пластунів різного віку для розвитку, командної роботи та якісного проведення вільного часу [7].

В лютому 2022 року пластуни України заснували волонтерський проєкт – «Штаб Пласту у Львові», метою якого є допомога цивільним і військовим, координація зборів та здійснення суспільно важливих проєктів. В пік навантажень (лютий-травень) в структурі Штабу Пласту у Львові одночасно працювали понад 300 волонтерів щодня, для забезпечення збору допомоги, комунікації з міжнародними партнерами, обробки запитів від військових та цивільних та фандрейзингу.

Після 24 лютого 2022 року на базі осередків Пласту в Україні утворилось більше 50 штабів. Найактивніше себе проявили Штаб Львів (6885 тон гуманітарної допомоги, 24,4 млн грн на потреби військових), Житомир (12,1 млн грн на техніку та спорядження для військових), Івано-Франківська округа (640 тон гуманітарної допомоги, 145 тон продуктів і засобів гігієни, 6700 продуктів наборів), Одеса (20 млн грн на запити військових (гуманітарні та спорядження), Харків (600 тон гуманітарної допомоги, 12,5 млн грн на підтримку військових та цивільних), Тернопіль (65,9 тон допомоги для військових, лікарень, ВПО).

Напочатку 2022 року почала діяти «Програма допомоги українцям на прифронтових та деокупованих територіях». В рамках Програми

було зібрано 145 тон продуктів і засобів гігієни, 6700 продуктивних наборів територіальним громадам Харкова, Дніпра, Кривого Рогу, Запоріжжя, Херсону, Жмеринки, Мелітополя, Івано-Франківська, Кутів, Надвірної, Білих Ослав, Заріччя, Перегінського.

У 2024 році активну волонтерську діяльність продовжили волонтерські Штаби «Алярм» (Львів), Дніпро, Тернопіль, Запоріжжя, Білі Ослави. Було зібрано 17354894 гривні на рахунків штабів, передано майна військовим на суму 28873100 гривень (автомобілі, аптечки, генератори, дрони, комп'ютерна техніка, тепловізори, форма та ін.), тони допомоги (продукти, гігієна, одяг) вимушеним переселенцям, сім'ям загиблих, зниклих безвісти, полонених, цивільним [4].

Насьогодні головною метою пластових волонтерських організацій залишається робота з молоддю: сприяння формуванню морального світогляду, втілення у життя найкращі морально-етичні, громадянські установи, удосконалювати свій духовний розвиток. Таборовий сезон 2024 року відбувся завдяки спільним зусиллям пластуни в Україні і за кордоном, скаутам і партнерським бізнесам, а також благодійникам і меценатам. Завдяки цьому відбулось 192 пластові табори, які відвідали 6 245 дітей, а 257 дітей отримали стипендії.

Попри значні виклики, Пласт не відкладає роботу з дітьми й молоддю на потім. «Ми повинні сьогодні подбати про покоління, яке буде формувати майбутнє нашої країни після перемоги» – девіз організації, що став лейтмотивом роботи з віковими групами дітей і підлітків.

У 2023 році вдалося організувати табори в Україні й за кордоном для дітей і підлітків, підготувати рекордну чисельність нових дорослих волонтерів. Згідно Звіту відбувся 191 табір для 6135 дітей, 484 дорослі пройшли початковий тренінг для нових волонтерів, підготовлено 567 нових виховників для всіх вікових груп [4].

Фінансова політика організації «Пласт» є відкритою. Основне джерело фінансування «Пласту» походить від пожертв благодійників, які бачать необхідність у розвитку організації. Пластуни роблять внески на покриття витрат, пов'язаних з їхньою діяльністю, зокрема на придбання приладдя для майстерки, одностроїв, а також на харчування та проживання під час таборів і акцій. Хоча закон про державну підтримку «Пласту» не передбачає прямого бюджетного фінансування, він дозволяє спрямовувати 20% коштів від реалізованих проєктів з державного або місцевих

бюджетів на адміністративні витрати «Пласту» [11, с. 6].

На волонтерську діяльність Пластові осередки залучають благодійні, членські внески, грантові кошти, державне фінансування. Згідно щорічним звітам Молодіжної організації «Пласт» кошти спрямовуються на всеукраїнські проєкти, залучення волонтерів та розвиток організації, використовуються для реалізації соціальних, культурних та оздоровчих проєктів, а державні кошти виділяються на конкретні пластові заходи, наприклад, табори для дітей та дорослих.

Пластуни захищають Україну на фронті з 2014 року. У 2014-2015 роках близько 260 пластуни брали участь у захисті країни. Точну загальну кількість пластуни, які перебували на фронті з 2014 року, встановити складно, але відомо, що за цей період загинули щонайменше 54 члени організації, більшість з яких брали участь у бойових діях в АТО/ООС та повномасштабному вторгненні росії.

Після 24 лютого 2022 року частка пластуни у ЗСУ та добровольчих батальйонах значно зросла. Станом на грудень 2022 року воювало щонайменше 530 пластуни. У 2024 році більше 500 пластуни продовжили захищати Україну. Більшість з них не є професійними військовими. Це пластові інструктори та виховники, що відклали роботу з дітьми і ухвалили рішення боронити державу від ворога.

Із звітів організації за 2024 рік стає відомим, що з початку російської агресії у 2014 році 72 вихованці і дійсні члени Пласту загинули в бою за Україну, 66 із них – з моменту повномасштабного вторгнення. У 2024 році свої життя поклали 23 пластуни-захисники [4].

Підтримка і допомога пластуни-захисників, створення умов для більшого залучення українців до лав пластуни, волонтерські ініціативи – все це сприяє формуванню активної громадянської позиції та участі молоді у вирішенні суспільних проблем і викликів.

Висновки. Пластові осередки відіграють важливу роль у волонтерському русі, демонструючи силу та єдність української молоді у складні часи. Їхня робота є прикладом того, як молодь може змінювати світ на краще, допомагаючи іншим та будуючи краще майбутнє. Залучення молоді до громадської діяльності, волонтерства та інших ініціатив сприяють відновленню та розвитку громад, подоланню викликів війни, а також розвитку лідерських якостей у молоді.

Серед головних напрямків волонтерської діяльності пластових осередків слід назвати підтримку дітей, допомогу у воєнний час, розширення та розвиток організації, реалізацію соціальних проєктів. Осередки організовують заняття за пластовою системою для дітей внутрішньо переміщених родин; проводять благодійні табори для дітей, які потребують підтримки, наприклад, для дітей-переселенців чи учасників бойових дій. Пластуни залучають волонтерів та донаторів, надають психологічну, медичну допомогу, що сприяють стабілізації суспільства під час війни. Шукають і залучають нових волонтерів для роботи з дітьми та розвитку Пласту по всій Україні, засновують пластові осередки за кордоном. Організують і реалізують соціальні, культурні,

спортивні та оздоровчі проєкти для вирішення суспільних проблем, проводять виховні табори, де пластуни закріплюють знання та вміння, здобуті протягом року.

Пласт діє в майже 30 країнах світу, крім України. Вони є осередками українства за кордоном. Сьогодні вони є великою підтримкою в спільній боротьбі за наше майбутнє. Тисячі пластунів у різних куточках світу волонтерять, донатять, підтримують пластунів-захисників, дітей-переселенців і пластові осередки в Україні, а також допомагають тим, хто був змушений виїхати з країни через війну. Таким чином, Пласт є активним учасником волонтерського руху в Україні, роблячи вагомий внесок у підтримку суспільства та виховання нового покоління відповідальних громадян.

Список літератури:

1. «Волонтерська платформа. URL: <https://platforma.volunteer.country/organizations>
2. Всеукраїнська молодіжна громадська організація «Національна організація скаутів України». URL: <https://ukrscout.org/>
3. Гаврилова О. В. Становлення скаутського руху в Україні. *Наукові праці. [науково-методичний журнал]*. Том 46. Вип. 33. Серія «Педагогічні науки». Миколаїв : Вид-во ЧНУ імені Петра Могили, 2006. С. 162–167; Фуштей О., Романишин Хр. Волонтерська діяльність підлітків під час військового стану на прикладі НСОУ «Пласт». *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*. Серія: Педагогіка і психологія. 2023: Вип. 74. <https://doi.org/10.31652/2415-7872-2023-74-66-71>
4. Звіти Пласту – Національної скаутської організації України. Річні звіти. 2014–2024 роки. Квартальні звіти. 2025 рік. URL: <https://www.plast.org.ua/zvity-plastu/Pdf>.
5. ПЛАСТ. URL: <https://www.plast.org.ua/> (дата звернення: 30.09.2025).
6. Пласт. Унікальна історія українського скаутського руху. Орест Субтельний з додатковим авторством Ореста Джулинського, Тані Джулинської та Оксани Закидальської. З англ. перекл. Віктор Морозов. Торонто, 2019. 470 с.
7. Пласт – розвиток дитини в українському середовищі. Офіційний сайт крайового осередку Пласт Львів. <https://lviv.plast.org.ua/>
8. Положення про станицю. Відокремлений підрозділ молодіжної організації «Пласт – національна скаутська організація України». Затверджено Протоколом Крайової Пластової Ради ПЛАСТ – НСОУ від 25 червня 2023 р. Київ, 2023. 10 с. Pdf
9. Про заходи щодо сприяння розвитку пластового (скаутського) руху в Україні. Указ Президента України. Київ. №279/2008 від 28 березня 2008 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/279/2008#Text> (дата звернення: 29.09.2025).
10. Про Пласт. Український пласт: офіційна сторінка Конференції Українських Пластових Організацій. URL: <https://plast.org/about/> (дата звернення: 29.09.2025).
11. Фінансова політика молодіжної організації «Пласт – національна скаутська організація України». Затверджено Рішенням Крайової Пластової Ради від «18» грудня 2024 р. URL: <https://www.plast.org.ua/wp-content/uploads/2024/12/D-N-D-D-D-N-D-D-D-D-DN-N-D-DoD-D-DD-N-N-N-2024.pdf> (дата звернення: 28.09.2025).
12. Черпак Ю.В. Вітчизняний громадсько-педагогічний рух за розвиток фізичного виховання дітей і молоді (остання чверть XIX ст. – 1917 р.). дис. ... канд. пед. наук (доктора філософії): 13.00.01. Київ, 2018. 313 с.

Martynchuk I.I. YOUTH ORGANIZATION “PLAST – NATIONAL SCOUT ORGANIZATION OF UKRAINE” IN THE CONDITIONS OF THE RUSSIAN UKRAINIAN WAR

The article is devoted to the analysis of strategic directions of youth volunteer organizations in the modern period of Ukrainian history. Special attention is paid to scouting, the role of the oldest National Scout Organization of Ukraine Plast in the development of civil society. The article identifies the main directions of

volunteer activity, the challenges faced by regional scout centers in the conditions of the Russian Ukrainian war. The value priorities, personal competencies instilled in young people, and their impact on the process of national education of the younger generation are considered.

Summarizing the specifics of volunteer activity with the beginning of a full-scale war in Ukraine, it was found that the priority directions of scout centers are personally oriented work with children and youth and support for the Armed Forces of Ukraine. Plast members organize classes for displaced children, raise funds for all-Ukrainian projects, conduct charity camps for children and combatants, support centers located in front-line areas or displaced from occupied territories, which makes them important participants in public life. Also among the areas of volunteer activity are humanitarian aid to the civilian population; assistance in restoring the mental state of people affected by the war (psychological assistance); combating disinformation; organizing cultural, educational, sports events, lectures and training; interaction with other volunteer organizations and foundations for more effective assistance. Ways of financing Plast volunteer initiatives and projects have been identified. The organization's financial policy is open. The main sources of Plast funding come from donations from benefactors and membership fees. Although the law on state support for Plast does not provide for direct budget funding, it allows for 20% of funds from implemented projects from state or local budgets to be directed to Plast's administrative expenses.

The article concludes that during the war, the national-patriotic education of children of different age groups was strengthened, the youth volunteer movement consistently supported social initiatives, humanitarian aid, national-patriotic, sports and recreational work with youth was carried out with the aim of forming an active civic position and bringing Ukraine's victory closer.

Key words: NSOU Plast, scouts, scouting, volunteering, youth volunteer movement, student youth.

Дата надходження статті: 30.09.2025

Дата прийняття статті: 17.10.2025

Опубліковано: 05.12.2025